

A 3582k

Laululind.

II.

Luuletanud

1891

J. Leppik.

Urtus.

Trükitud S. A. Hermann'i kirjabega.

1891.

Kirjanduse
Selts.

5828A

Annaluulet

II

Дозволено цензурою.— Дерптъ, 3 октября 1891 г.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

25296

Annetuseks.

Silmad nägid juwe ilu
Murneide rüpe sees;
Läbi paksu ladwa wilu
Mängis päike õite sees.

Siis mind laulu-linde kõla
Meeliteles metsasse,
Lepitas jääl leina-wõla,
Süüitas südant laulule.

Ei mu kandlel polnud mahti
Waike olla enam jääl;
Lugudena lõiwad lahti
Mängi-hääled mängi pääl.

Rosta siis mu kandle heli,
Ragu linnu lugu puul —
Loo ju kandis, mis su weli,
Toona ilma taewa tuul.

Andeks palumine.

Mu isamaa, kas arwad seda,
Et ma sind püüdsin põlata,
Kui mõni eksiline tegu,
Mis tegin, sulle kõlbmata?

Kes südant võib su küljest kistu,
Mis hellitand kui ema sa?
Kes tegu südamest võib päästa,
Kui mõistus jeltjib temaga?

Kui ilma kavaluse huuled
Mu meelt ja südant mõitsivad,
Siis eksima nad sinu vastu
Wind wast ehk suiija sundivad.

Kuid kava see ei mõinud kesta,
Et rändasin ma eksiteed,
Sest petwast mudast puhastavad
Su ruttu filmi tõeweed.

Kodumaa.

Oh kuldakallis kodumaa,
 Kuis armas mulle oled ja!
 Sull' mölgub ala minu meel,
 Sull' kõlijeb mu kandli keel.

Su loidust kertiind päike teeb,
 Et süda hoopis õnnes keeb;
 Su haljendawa aasa ra'al
 Ma silman jära juwe a'al.

Sa murrad ija-käega
 Mull' leiba ala wäega
 Ja jagad andeid igal pool,
 Kus unustatud pole hool.

Kui tuleb wiimne tunnite,
 Kus närtjin nagu lilleke,
 Siis hana mulle annad ka,
 Kus waikses rahus hingam ma.

Oh kuldakallis kodumaa,
 Kuis armas mulle oled ja!
 Sull' mölgub ala minu meel,
 Sull' kõlijeb mu kandli keel.

Ei jõua tasuda.

Mu isamaa, su armu hinda
 Ei jõua mina tasuda,
 Kui su eest surres mulla pinda
 Ka kastaks oma werega.

Mu esivanemaid ja hoidsid,
 Kui hella ema rinna na'al;
 Neil katet andsid ja neid toitfid
 Sa ijalikult igal a'al.

Su pinnal sündisin ma ilma
 Ja mängsin lapsepõlvena;
 Su pinnal paistis elu filma,
 Ma ala wõisin rõõmuista.

Kui nooreea elukäigil
 Ma seisin teede lahke pääl,
 Siis sinu armud, ilud läigil
 Mull' näitfid lahkest rada jäl.

Su hella neiutese kõrwal
 Ma läksin altrelaualle,
 Kus elukuristiku kõrwal
 Mind pandi abielusse.

Ma sinu pinnal mõnda waewa
 Ja muret tundnud elu a'al,
 Kuid möllus merel elulaewa
 Mul kaitfid oma ranna na'al.

Veel silman kaugelt elumerelt
 Ma noorus' aja haljast maad,
 Ja ikka jina heldus' äärelt
 Mu poole käsi sirutad.

Mull' wiimaks annad hana aset.
 Kus wõin ma rahus puhata;
 Mu põrmust lilled tõusta lasjed
 Ja kalmul lapsi leinata.

Mu isamaa, su armu hinda
 Ei jõua mina tasuda,
 Kui su eest surres mulla pinda
 Ka kastaks oma werrega.

Isamaa!

Ei wõinud sõna lausu jina,
 Mu püha, kallis isamaa,
 Kui toodi ööde karwa lina,
 Kus priius pandi puhkama!
 Veel rahwa suus, kui kaunis lugu,
 Käis kõne wabaduse a'ast,
 Mil õnnelikum meie sugu
 Veel oli mitmest, mitmest sa'ast.

Ja poege rinnas liikus, imel
 Veel aga lootus salaja,
 Et ükstord jälle löpneb pime,
 Mis tuli toona teadmata,
 Ja üksigi veel ei jeda märkand :
 Meid tuli päästma armastus,
 Mis taewaidust üles ärtand,
 Mil suur on mõim ja wägemus.

Ja tegi meile heldeid käite
 Ja kallid koidu kaaja tõi ;
 Ta läbi paistab selge päike,
 Mis silmawee kui kaste jõi.
 Arm, imeline taewajõgi,
 Siin koha fina lõpmata,
 Et ähwardes ju laene-mägi
 Me pühadust mõiks kaitjeda !

Godumaa mäel.

Mu kodu koha ilus mägi
 Su kasemetja krooniga,
 Mu rinnas hoowab ime wägi,
 Kui sinu harja astun ma.

Siin kandis ema kord mind süles
 Ja ütles hella häälega :
 „Laps, waata alla, waata üles,
 „See koht on sinu kodumaa.“

Siin lõin ma waljult karjasarwe,
 Kui wäli koidu kastet jõi;
 Siin laulsin, kuuldes linnuparwe,
 Mis õhtu eha wälja tõi.

Siin õhtas õite minu riinas,
 Ja rõõmukarikas mu ees,
 Siin lamasin ferd murupiinas
 Ja kurtšin taua filmawees.

Oh mägi üli armas mulle,
 Su halja kaselooriga,
 Ma laulan kõrget tiitust sulle
 Su künnilinnu kooriga.

O j a h ä ä s.

Kõrgelt, kuldse koidu koojast
 Waatas waikjelt järaw film,
 Kostis kohin oru ojast,
 Une hõlmas hingas ilm.

Siis, sel armja aja tunnil,
 Oja weeru waatsin ma.
 Süda soowis sala sunnil
 Nagu weji rännata.

Õnn m'ust anmu ära läinud,
Teda pean otsima;
Mitugi on kaugel käinud,
Kodu tulnud õnnega.

Mõnda süda soowis kala.
Bidin ära minema,
Mägin: laenel surnud kala;
Hing mul hakkas hirmuma.

Wulin nagu rääkis mulle:
Mees, mis mures mõtled sa?
Kas ei anna õnne sulle
Kuldakallis kodumaa?

Kui sind kodus õnn ei talli,
Kaugel pole teda ka;
Kaugel kaotad elu kalli,
Nagu kala kaotand ta.

Lapse õhtulaul.

I.

Nüüd maailm võfeks uinunud
Ja kõik nii waguksi;
Ka mina olen wäsinud
Ja uinun peagi.

Sa, Jumal, tule minuga
 Mu wäitſe kambrisſe
 Ja pane ingel walwama
 Mu juurde heldeste.

Ja ſinu ſõna kuuleb ta
 Ja walwab alati,
 Et häda ei saa ſündida,
 Kui magan, ialgi.

II.

Ju päite armsa paistega
 Lään'd ehaſõrwal hingama
 Ja kätte jõudnud pime öö,
 Kus lõpnud päewa waew ja töö.

Sest ſinu poole, Jeesuke,
 Ma hüüan palwes ülesse:
 Mull' anna andeks armust nüüd
 Kõik, mis ma täna teinud ſüüd!

Kui uinunud ja wäſind ilm
 Ja kinni läinud on mu ſilm,
 Siis oma rohkel armul ja
 Mind jaada inglid walwama.

Õnnis õhtutund.

Õhtul õues tõstan
 Silmad ülesse,
 Taewa poole waatan
 Ütši waitseste.

Mitu tuhat tähte
 Sätendavad jääl,
 Ragu kuldseid pärlid
 Sini-üüdi pääl.

Üigistikku nemad
 Näis jääl rändama,
 Aga ikka rahus,
 Ilma kärata.

Ügawene õndsus
 Mende kestel jääl,
 Mida pole maitse nud
 Mäina ilma pääl.

Mõtted sõudwad üles
 Õhtupalwega,
 Palaw' rinna põhjast
 Tõuswad šalaja.

Õhtulaul.

Ju mäeharja ehtes
 On päite kustund sääl;
 Lind wiimast wiisi lehtes
 Weel laulab wainu pääl.

Kuldtähed taewatelgil
 Ju tõusnud ülesse,
 Säält nagu armjal helgil
 Nad walwaks hoolfästi.

Üks wärste uduwina
 Käib üle aasade,
 Kus sinilille sina
 Und näed heldeste.

Wul une raskus filmas,
 Mis kinni minemas:
 Oh hoiä oma hõlmas,
 Wind, taewakuningas!

S o m m i k u l .

I.

Kuis kaunist' kuldne päite
 Nüüd tõuseb ülesse
 Ja jaadab oma läite
 Maailma rahusse.

Su kuulda linde kõla
 On lehtwa lehte sees;
 See tajub leina wõla,
 Kui kuuleb kurtja mees.

II.

Ju kätte tulnud kuldne hommit!
 Oh tere, selge päike ja!
 Puuosjal helest' hiiuab ööpik
 Ja täidab metja lauluga.

Nüüd raudses riides kõnnib jala
 Hool ilmas ümber siin ja sääl;
 Lind tema läbi laulab osjal
 Ja wäike karjus wainu pääl.

Kurb inime, kes undgi jätsid,
 Kõik koormad heida ära ja
 Ja rõõmsal meelel kohut täida,
 Mis ial ei tohi unusta.

Nii, nagu wägew käsi taewas
 Wõis tähti õõsel sütita,
 Nii wõib jee käsi sind ka hoida,
 Siin mulla pinnal taluta.

Ja kuigi täna wota palju,
 Mis südant täidab hirmuga,
 Sa palu Iha alandades,
 Ei ial jää siis abita.

Nüüd mine teistega ja tööle
Ja ära aega wiivita;
See aeg ei wii sind üles poole,
Mis mööda lendab asjata.

Pühapäewa hommik.

Idas hiilgab koidukuma,
Dö on kodu läinud tema ees;
Maailm magas rahuliste,
urkab pühapäewa paiste sees.

Ragu mõrsja waatab läbi õhu
Selgil filmil päike ilmale,
Lillekehed nitutawad niidul
Ragu püüaks heita põlwile.

Lind ja loom ja lill ja lehed
Eks nüüd pea palwetundi nad...
Djad alla poole kumardawad,
Halja lehtedega paluwad.

Dh, mil igawesti palwetawad,
Looja, kõi' nii sinu trooni ees?
Minu süda, wirgu, walwa, palu,
Et kord sallitak' sind IJa ees!

Kewade päew.

Eile tuli kewade,
 Tasa laulab linnuke!
 Kui ta täiest' wainu pääl,
 Hing, mis siis on siin ja sääl!

Oks ja õis ja õhk ja hääl —
 Oh kui õndsad on kõik tääl!
 Rõõm, jah ilma täida sa,
 Winiu südant lõpmata.

Kewade teretus.

Oh kulda-kuues kewade,
 Sull' tuhat terwist hüüame,
 Et meie orgu tulid sa
 Ja õitel ehitasid maa!

Kuis kosutaw su wärste õhk!
 Kuis armas sinu lillelehk!
 Su lehtes künnilinnu hääl,
 Kuis rõõmustab ta rinda jääl!

Palwetund.

Kuula, loodus peab palwet!
 Mets kui koorilaulu hääl,
 Taewa-tuuled — ohwri-lõhnad,
 Died — inglid altri pääl.

Õnnis palwe, hellad hääled,
 Ruda sõudwad südame!
 Pühapäewa puhtad õhud
 Õndsust kandwad ilmale.

Õpikuse.

Õpit, jälle tulnud siia
 Raugelt üle hulga maa,
 Kurwa igatsuse, liia,
 Oled laulnud magama.

Talwel lumepilved lendsid
 Tormi sunnil mäel ja teel,
 Põhjapiirelt meile kandsid
 Külma tuisku — mures meel.

Siis kõik joowid sinu juure
 Lätšid kauge metsasse,
 Jätšid siia talwe mure
 Rodu kale külmasse.

Wiimaks jõudis saadik sala
 Meie waitse orusse:
 Rewade, sa rõõmu wala
 Terwe karik kojasse!

Linnuse.

Tere, laulu-linnutene,
 Wara koiduwalgel!
 Äratad mind heldeste
 Uue päewa algel.

Iffa, iffa rõõmsaste
 Laulad kuldsel keelel,
 Nagu poleks murele
 Paita sinu meelel.

Kudas terwe elua'a
 Rõõmusta wõid sina,
 Runa musta murega
 Koormas kurdan mina.

Rõõmule mu südagi
 Laulu kuuldes ärtas,
 Kui ta muret ajuti
 Päewa algel märkas.

Aga lind, oh õpeta,
 Kuis wõin rõõmustada
 Ma ka terwe elua'a,
 Kuigi aastaid sada?

Tere, laulu-linnuke,
 Wara koidumalgel!
 Äratad mind heldeste
 Uue päewa algel.

Karjase laul.

Kui kuldsest koidab hommit,
 Ilm waitses rahus weel,
 Siis wirgun, ruttan wainul',
 Mul loomad lustil eel.

Pea halja kingu otjal
 Sääl lahkest laulan ma,
 Kus kõrgel lehemetsjal
 Näen päikest punama.

All karjalaste kõla
 Ja linde lauluhääl
 Kui hüüaks üle ilma:
 Hool, alga siin ja sääl!

Wäike karjane.

Ma olen väike karjane
 Ja lähan wara wainule,
 Kus hoolkast' karja hoian ma
 Ja wõitu laulan lindega.
 Ma olen väike karjane.

Suil karjamaa mu asupait,
 Kus wõja pole ial wait:
 Ja okstel linnud laulawad
 Ja lehtes tuuled kohawad.
 Ma olen wäike karjane.

Siit jookseb hallit orusse,
 Kust joon ma suwel sageste,
 Ja alla orgu lähen ma
 Jõe selgeid laeneid waatama.
 Ma olen wäike karjane.

Kui looja läinud päikene
 Ja kaste langeb lehtele,
 Siis lähen kodu karjaga,
 Teel puhun pasunt, laulan ka:
 Ma olen wäike karjane.

Murtud siil.

Pitsemürin mööda läinud
 Oli wihma, walguga;
 Hirmunooled läbi käinud
 Südametest otjata.

Wesi walgus wainu lohku,
 Kandis kaasa kannikest.
 Karjapois näi lille ohku,
 Raebas kõigest südamest:

„Hoolimata taewa-tuuled
 „Murdnud katki kannikse —
 „Lehkivad lilled, hüüdavad huuled ;
 „Hõiskage, sest kowade !“

Taewa Taadi kange käsi
 Wõib sind peagi murda ka ;
 Omaxite filmawesi
 Saadab sind siis hingama.

Öues.

Rord läksin wara öue,
 Kus õiji nägin ma,
 Neil' hülgwaid piisku põue
 Öö pannud salaja.

Ei läin'd ma öuest ära,
 Waid waatsin kaua sääl ;
 Päew piiskel pärli-sära
 Lõi õite lehte pääl.

Wu hing sääl kurtis häda
 Ja kaebas kuulmata :
 Kas mälestad weel seda,
 Kui õites olid ka ?

Siis miljonisi kaasa
 Sul oli õiedes,
 Mis ehitasid aasa
 Maailma õuedes.

Teid paisut' taewa päike,
 Öö kaunist' kosutab
 Ja palgil' armu läike
 Teil piisad pildumas.

Kas nägid ?

Kas nägid : tõusis üles
 Üks tolmutogu teelt
 Ja keerles tuule süles,
 Siis kadus filma eelt.

Nii ajalaene käigil
 Ka rahwad tõusevad
 Ja ruttu jälle läigil
 Eht leinal kaduvad.

Ka, inime, sa oled
 Kui tolmutõormuke,
 Kes rahwa jekka tuled
 Maailma tormisje.

Kuid tolmu ei tõuse sinna,
 Kui ära kaob ta,
 Kus õhtul tähte linna
 Sa näed färama :

Tolm langeb põrmu pääle,
 Rusk üles tõusis ta,
 Kui tormid tõstsid hääle
 Ja käijsid üle maa.

Taga ja ees.

Mind mööda läinud elutillast
 Hääle huiudis kauge heliga,
 Kui elumerelt kodu-kallast
 Veel waewalt wõisin jeleta.

Kui waatsin tagasi säält mina,
 Siis nägin wärsind filmaga,
 Et paistis läbi kauge sina
 Üks kaju tähe-hiilgega.

Ei kadunud see kallas ära
 Säält kiikmas kauge sina sees.
 Ma harwa waatsin tema sära,
 Ma ikka waatsin mis mu ees.

Mis mööda läind, wõib maha jääda
 Ja ajaudus hingata;
 Mis ees, see pole ial täada, —
 See wastu püüa walmista.

Kui ilma kuri käsi.

Kui ilma kuri käsi
 Sul haawas südame,
 Kas siis sul filmawesi
 Ei weernud palgele?

Sa nutsid öösel jala
 Kui hingas ilma-maa,
 Ja kurtšid päewal ala,
 Kui olid üksinda.

Jah, hädas ikka nuta
 Sa üksi jalaja
 Ja Isa juure rutta,
 Kes walmis aitama.

Ära kaeba.

Ära kaua kaeba, süda,
 Elumaru mängidel!
 Ei sind wõida waew ja häda
 Wintsutawail wõimudel.

Sinu noore elu ilma
 Selgeks teeb weel õnnetuul
 Enne, kui sull' sulub filma
 Kalmu käsi talwe-kuul.

Oh hoia hingerahu!

Oh hoia hingerahu
 Sa kõige väega,
 Sest muidu ja ei mahu
 Maailmas elama.

Kus hooletusel mahti
 Säält õnnetuse tiib
 Teeb kojamüürid lahti,
 Säält rahu, rõõmu wiib.

Kus uhtus aset wõtab,
 Säält kaob õige wiis,
 Mil hingerahu tõttab
 Ka ruttu järel siis.

Kus kõrkusel on asu,
 Sääl langeb iga mees,
 Ja langenud ei kasu,
 Ei rahu leia ees.

Kus truudus hingest läinud
 Ja õigus, puhtus ka,
 Sääl rahul pole näinud
 Sa püü olema.

Seepärast rända rajal,
 Mis õige kõigiti,
 Ei siis jult mingil ajal
 Jää rahu eemale.

Oh hoia hingerahu
 Sa kõige wäega,
 Sest muidu see ei mahu
 Maailmas elama.

Järele hüüe.

Sinnuke, miks lendsid ära
 Rauge ilma-kaarele,
 Jätgid keset kaebe-kära
 Hädalist mind ohtele!

Kuulen leina nutukaha
 Üle waitse wainude:
 Kas mind jätgid siia maha
 Kale jurma-saagile?

Miks ei lausnud häda-öödest
 Mulle leina-lauluga,
 Kui mind wiimselt, wäsiind töödest,
 Rõõmustasid õhtul ja?

Saada kaugelt õnne-öuest
 Troosti-wiisi tuule teel,
 Et mul wiinne lootus põuest
 Ei saaks lõpma hirmu eel!

Sinnuke, miks lendsid ära
 Rauge ilma-kaarele,
 Jätgid keset kaebe-kära
 Hädalist mind ohtele!

Igatsus kewade järel.

Rõõmu tund on hoopis teine
 Kewadise koidu sees ;
 Lustil lahkuteleb laene,
 Aasad hõljul õite kees

Sinnud lendwad üle mere
 Mäele halja hiiessje ;
 Lahtelt laulab laste pere,
 Kaldal kajab karjane.

Kewadine koidu-kulda,
 Kuma pea jälle ja,
 Chi lillal muru-mulda,
 Täida laaned lauluga !

U n e n ä g u.

Ma nägin öösel unes :
 Mu kõrval seisid ja
 Su waga ingli näol
 Ja sala rääkisid : Ja.

Ma ärkasin siis üles,
 Sind tahtsin kallista,
 Kuid kahju kurtis süda :
 Ma aina ükšinda.

Kodu kõrge mäeharjast.

Kodu kõrge mäeharjast
 Näen ma ühte majakest,
 Mis mul küla hoonekarjast
 Kallim, armjam kõitidest.

Taewa ingel, hoia seda
 Üli armast majakest.
 Hoia, ingel, majas teda,
 Kes mull' kallim kõitidest!

On tal jüda raske põrs,
 Koormatud ta murega,
 Lase tema hinge-õues
 Rõõmu jälle ärgata!

Hommikul, kui ärtab üles,
 Anna talle armu ja,
 Et ta päeval rõõmu süles
 Laulaks noore elua'a.

Kustub kuldne päike ära,
 Vinuta ta magama,
 Unenäosje heida jära
 Kewadije kõlaga!

Hilja õhtul.

Ju mets ja maantee waga
 Ja õõsetš uinund ilm,
 Su aknal tuli aga,
 Weel walwab sinu film.

Wist arm sul mõlgub meeles
 Sääł igatšedes tööł
 Ja kaebad, kurbtus keeles,
 Weel hilja waitšel ööl.

Ma laulus troosti sõnu
 Sull' saatšin salaja:
 Oh wõtku nende mõnu
 Su rinda waigista.

Kallile.

Särafilmal ehatähte
 Waatab alla oruše,
 Kus on päewa tööd ja waewa
 Öõsetš jätnud hellake.

Taewa Isa, rahu hõlma
Pane pehmelt tema pääl',
Et ei õnnetusel püsi
'Bolets saaki püüda sääl.

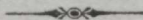
Uinujagi lille käsi
Silitagu tema pääd,
Jagagu tall', wirgub wara,
Taewas töödel palju hääd!

Juhataja.

Shr.

Annetuselz	3
Andelz palumine.	4
Kodumaa	5
Ei jdua tasuda	6
Isamaa	7
Kodumaa mäel	8
Dja hää!	9
Lapse õhtulaul I.	10
II.	11
Õnnis õhtutund	12
Õhtulaul	13
Hommitul I.	13
II.	14
Pühapäewa hommit	15
Kewade päew	16
Kewade teretus	16
Balwetund	17
Döpi-kule	17
Vinnule	18
Karjase laul	19
Wäike karjane	19
Wurtud lill.	20
Ües	21
Kas nägid?	22
Taga ja ees	23
Kui ilma kuri käsi	24
Ära kaeba	24
Oh hoia hingerahu!	25
Järele hüüe	26
Jgatfus kewade järele	27
Unenägu	27
Kodu tõrge mäe harjast	28
Silja õhtu	29
Kallise.	29

Inhalt

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30

Band 8 kop.

Einleitung
 Inhalt des Bandes
 I. Teil
 II. Teil
 III. Teil
 IV. Teil
 V. Teil
 VI. Teil
 VII. Teil
 VIII. Teil
 IX. Teil
 X. Teil
 XI. Teil
 XII. Teil
 XIII. Teil
 XIV. Teil
 XV. Teil
 XVI. Teil
 XVII. Teil
 XVIII. Teil
 XIX. Teil
 XX. Teil
 XXI. Teil
 XXII. Teil
 XXIII. Teil
 XXIV. Teil
 XXV. Teil
 XXVI. Teil
 XXVII. Teil
 XXVIII. Teil
 XXIX. Teil
 XXX. Teil